

กระดานข่าวงานวิจัยใช้ได้จริง :

พืชอาหาร พืชสมุนไพร

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพืชภัณฑ์พืช

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

ประจำเดือนตุลาคม ๒๕๖๕

ผักคราดหัวแหวน

ชื่ออื่น : ผักเผ็ด, อังฮวยเกีย, Eyeball plant, Para cress, Toothache plant

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Acmella oleracea* (L.) R.K.Jansen

ชื่อวงศ์ : Asteraceae

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ล้มลุกขนาดเล็ก มีอายุปีเดียว มีลำต้นตั้งตรง ลำต้นกลมและอวบน้ำ แตกกิ่งก้านสาขา มีความสูงประมาณ 20-30 เซนติเมตร ต้นทอดไปตามดินเล็กน้อย แต่ปลายชูขึ้น ลำต้นอ่อนและมีขนปกคลุมขึ้นอยู่เล็กน้อย ใบเดี่ยวออกตรงข้ามกัน ลักษณะของใบเป็นรูปสามเหลี่ยม รูปไข่ หรือเป็นรูปใบหอกแกมรูปไข่ขอบใบเรียบหรือเป็นจักคล้ายฟันเลื่อยแบบหยาบๆ ส่วนของก้านใบมีความยาวประมาณ 1-2 เซนติเมตร ผิวของใบมีขนและสาก แผ่นใบกว้างประมาณ 3-4 เซนติเมตรและยาวประมาณ 3-6 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ดอกเป็นช่อตามซอกใบและปลายกิ่ง เป็นกระจุกสีเหลือง ดอกมีลักษณะกลมเป็นรูปไข่ ปลายแหลมคล้ายหัวแหวน ยาวประมาณ 8 มิลลิเมตร ดอกย่อยมี 2 วง วงนอกเป็นดอกตัวเมีย ส่วนวงในเป็นดอกสมบูรณ์เพศ ก้านของดอกเรียวยาว และยาวประมาณ 2.5-15 เซนติเมตร ยกตั้งทรงกลมคล้ายกับหัวแหวน มีริ้วประดับอยู่ 2 ชั้น เป็นรูปใบหอกแกมรูปไข่ มีความยาวประมาณ 6 มิลลิเมตร เกสรตัวผู้ ในส่วนของดอกวงนอกที่เป็นดอกตัวเมีย มี 1 วง กลีบดอกเป็นรูปรางน้ำ ดอกวงในเป็นดอกสมบูรณ์เพศ กลีบดอกเป็นรูปท่อ มีปลายแยกเป็น 4-5 แฉก ผลแห้งลักษณะของผลเป็นรูปไข่ มีความยาวประมาณ 3 มิลลิเมตร และมีสัน 3 สัน ส่วน ปลายเว้าเป็นแอ่งเล็กน้อย ที่รยางค์มีหนามอยู่ 1-2 อัน

การใช้ประโยชน์

หมอชาวบ้าน (บ้านท่ากระบือ ตำบลภูผาม่าน อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น) ใช้ก้านดอกและใบมาขยี้ อุดเข้าไปในรูฟันที่ปวดบรรเทาอาการปวดฟัน ทั้งต้นใช้แก้ปวดศีรษะ

สภาพนิเวศวิทยา

สามารถพบขึ้นได้ทั่วไปในที่ลุ่ม ชื้นและหรือตามป่าละเมาะ รวมไปถึงที่รกร้างหรือที่ราบโล่งแจ้ง

ที่มาของข้อมูล : นางสาวพรเพ็ญ สุภาโชค
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ